

Sergejus Temčinas
Uniwersytet Wileński

Wstępna opinia o założeniach transliteracji tekstów Tatarów WKL

Transliteracja w ścisłym znaczeniu to przekazanie tekstu przy zastosowaniu regularnej zamiany jednego systemu liter na inny w taki sposób, żeby powrotna zamiana dała pierwotny tekst. Oprócz "transliteracji" jest jeszcze "uproszczona transliteracja", kiedy powrotna zamiana nie jest już możliwa. Ogólnych zasad tutaj nie ma: w jednym celu może być stosowana transliteracja ścisła, a w innym celu - uproszczona. Nawet edycja tekstów (bez żadnej transliteracji) ma dwie główne postaci: edycja na zasadach filologicznych (kiedy tekst jest przedstawiany ze wszystkimi szczegółami zapisu liter oraz znaków diakrytycznych) i edycja na zasadach historycznych (kiedy ortografia tekstów jest uproszczona, żeby łatwiej można było odczytać tekst).

W zakresie kitabistyki proponuję: dla tekstów i pojedynczych słów w językach orientalnych stosować transliterację ścisłą, ale dla tekstów słowiańskich - transliterację uproszczoną. To znaczy, że transliterowany w taki sposób tekst słowiański można będzie badać pod wszystkimi możliwymi względami, oprócz ortografii, dla badań której trzeba będzie sięgać po źródła czy wydania fototypiczne.

Galina Miškinienė
Uniwersytet Wileński

Wstępna opinia o założeniach transliteracji tekstów Tatarów WKL

Po przeanalizowaniu zaproponowanego przez Zespół „Tefsir” systemu transliteracji i zapoznaniu się z przetransliterowanymi w tym systemie fragmentami zabytków tatarskiego piśmiennictwa religijnego, głównie tefsirów, stwierdzam, że system odpowiadający potrzebom arabistów i turkologów nie jest dobry i przystosowany do odczytu tekstów zapisanych w językach słowiańskich. Tak przetransliterowane teksty są w warstwie słowiańskiej nieczytelne. Proponowany sposób odczytu może być natomiast przystawalny do warstwy orientalnej. Do transliteracji tekstów słowiańskich proponuję zatem już wypracowane systemy A. Antonowicza, Cz. Łapicza, G. Miškinienė. Można je odpowiednio zmodyfikować i przystosować do odczytu tatarskich tefsirów.